

Konec tedna prično ustne izpite, ki bodo trajali do srede prihodnjega tedna.

—g— **Pačenje slovenskih krajevnih imen** se še vedno nadaljuje, bodisi od laške, bodisi od nemške strani. Topot je nemški mesečnik »Adria« prinesel par takih pokvek v članku, ki opisuje gradove po goriških Brdih. Pisec članka kar predlaga par novih imen brez ozira na to, da take novotarije nimajo nobene domovinske pravice. Biljano mož kar prekrsti v »strammdeutsch« William, Vipolže pa v Wipolsach in Wipelbach! Dobrava je seveda Dobra in tudi naš slovenski zgodovinar dr. Kos je postal Koss. Za take znanstvene študije se pač lepo zahvaljujemo!

—g— **Iz Tomaja** poročajo: Gospodinja škola v »Elizabetišču« je končala svoj četrti tečaj s prav dobrim uspehom. Učenk, ki so obiskovale to šolo, je bilo v preteklem šolskem letu 20. Peti tečaj se je pričel dne 4. novembra, za katerega se je oglasilo lepo število deklet. Sicer se sprejmejo še druga dekleta, ako se oglašijo v kratkem času.

—g— **Mestni svet goriški** je potrdil odlok municipija, s katerim se je odreklo »Slovenskemu sirotišču« v Gorici stavbno dovoljenje. Proti temu sklepu se je društvo pritožilo pri deželni odboru. Deželni odbor pa je ugodil pritožbi in razveljavil sklep mestnega sveta.

—g— **Za razvoj sadjereje** namerava deželni odbor urediti zbirko vzorcev sadja ter prirediti stalno sadno razstavo. Prošila se je tudi vlada za primerno podporo.

—g— **Vest o prepovedi obiska »Prosvetnih predavanj gojenkam goriškega učiteljskega društva«** ne odgovarja resnici. Tudi ne ona glede moškega učiteljskega. Vse take vesti so ostale le pobožne želje klerikalcev. Naš poročevalec je pač preveč verjel z izvestnimi nameni rajširjenemu zatrevanju o prepovedi predavanj. — Za tako prepoved ni tudi nobenega količaja tehtnega vzroka.

—g— **»Esperanto«** se učijo v Gorici Lahi. V ta namen imajo društvo »Unione Esperantista Friulana«.

Tržaške vesti.

—t— **Italijanska univerza.** Da se popolnoma pojasni položaj, priobčujemo tudi glas, ki nam je došel od druge strani: V zadnjem času je prišlo to vprašanje zopet na dnevni red, in marsikateri je že popolnoma prepričan, da se teh dni odpre laško vseučilišče v Trstu. Tako daleč še davno nismo. Podobno se je izrazil tudi nemški poslanec dr. Erlar v Inomostu. — Vprašanje o laški univerzi utegne morda priti v proračunskem odseku zopet v debato. Tudi vest o izpopolnitvi »Rivolte« v Trstu ni povsem taka, kot se jo trusi med ljudstvo. Morda bi vlada izpopolnila imenovano trgovsko šolo v visoko trgovsko šolo, a zato bi bila potem prava univerza pokopana za vedno. Ta izvajanja bi se znala ujemati z realnim stanjem tega vprašanja.

—t— **Juridične stolice v Trstu.** »Piccolo« z dne 8. novembra poroča: Iz parlamentarnega vira doznajemo, da namerava vlada zasedaj osnovati pri višji trgovski šoli »Revolte« tri stolice za juridične discipline v italijanskem jeziku. Predavanja bi se imela pričeti že 15. novembra.

—t— **Iz šolske službe.** Ivan Vrščaj, c. kr. učitelj in voditelj deške šole Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu je pomaknjen v IX. činovni razred državnih uradnikov.

—t— **Profesorski izpit za srednje šole je dovršil** na c. kr. vseučilišču v Gradcu tržaški domačin, poznani komponist Vasilij Mirk, profesor na »Slov. trgovski šoli v Trstu«. Gospod profesor je starešina domačega akademičnega društva »Balkan« in akademičnega društva »Tabor« v Gradcu.

—t— **Z slovensko obrtno šolo v Trstu** sta se vršila preteklo soboto dva javna shoda, in sicer shod v konsumnem društvu pri Sv. Ani ob 6. zvečer, drugi shod pa se je vršil ob 7. in pol zvečer v prostorih »Gosp. društva« v Škednju. — Shoda sta bila še precej dobro obiskana. Spomenica za slovensko obrtno šolo je bila na obeh shodih z navdušenjem sprejeta in se predložila c. kr. namestništvu.

—t— **Za šolo C. M. D. v Trstu.** Družba sv. Cirila in Metoda je dogradila letos v Trstu moderno šolsko poslopje. Poleg lepih šolskih sob so na razpolago veliki kabinet, katerih omare pa so še prazne. Obračamo se z vladno prošnjo na vse prijatelje prirode, ki imajo mogoče lepe zbirke mineralij, okamenin, metuljev, hroščev, v alkoholu pripravljenih ali nagačenih živali ter okostij, naj blagovolijo od preobilice kake vrste darovati naši šoli dotične eksemplarje! Dalje prosimo blagohotne naklonitve anatomskih preparatov, modelov in tabel ter sem

spadajočih tehnoloških potrebščin; fizikalnih in kemičnih aparatov ter tozadevnih reogenicij. Vljudno prosimo vse, ki bi mogli žrtvovati zgodovinsko-zemljepisnemu kabinetu kak predmet. Z radostjo bi sprejeli zgodovinske in pokrajinske slike, zemljevide, modele, načrte in slike kulturno-zgodovinskega značaja. Družba sv. Cirila in Metoda je žrtvovala ogromne vsote, da je postavila spomenik slovenski požrtvovalnosti; moderno šolsko poslopje. Treba pa je dati šoli tudi nanotranje značaj res modernega zavoda. Zato; iskrena hvala že naprej vsem, ki bi v zgoraj omenjenem zmislu prihiteli na pomoč! Darovalci naj blagovolijo pošiljati učila vodstvu deške ljudske šole Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, V. Giuliani.

Istrske vesti.

—i— **Z Brega pišejo:** Dne 10. novembra položila naša podružnica družbe sv. C. in M. obračun za prvo leto svojega delovanja. Podružnica se je iz upravičenih vzrokov ustanovila za vse štiri vasi v Bregu ter se bodo zaradi tega vršili občni zbori, kakor tudi podružnične veselice in slavnosti vsako leto v drugi vasi. Vsak začetek je težaven, osobito pa tam, kjer mora ljudstvo žrtvovati denar na žrtvenik svojega naroda, a tem težavnejše, ako ni pravega smisla za družbo. — Tega poslednjega smo ravno mnogo pogrešali pri našem ljudstvu, dasi je C. M. družba duša bližnjemu Trstu, ki je eksistenčne važnosti trem četrtinam prebivalstva našega Brega. Oni točki, v katero imajo uprte vsi avstrijski narodi svoje oči, smo ni Brežani jako važna straža ter smo dolžni kot taki podpirati brate, za katere imata magistrat in vlada gluha ušesa. To pa storimo, ako podpiramo Družbo sv. C. in M., katera je ravno izdala stotisočake za slovensko šolstvo v Trstu in katera plačuje 32 slovenskih učiteljev. Z nadaljnim podružničnim delovanjem smemo gotovo pričakovati, da bo našim Brežanom smisel za prekornostno družbo sv. C. in M. čim bolj raste in da bo z njim raste in se množil tudi dohodek.

—i— **Deželnozborna nadomestna volitev v Istri** po smrti Kv. Kozuliča je razpisana. Vršila se bo dne 9. februarja 1913. Glavni volilni okraj je Krk.

Koroške vesti.

—k— **O škandaloznih šolskih razmerah na Koroškem** poroča tudi praška »Union« z dne 22. pret. m., ko piše o šolski ačeri v Selah. Pisca teh vrstic so razmere v Selah znane in z mirno vestjo lahko trdi, da v celem Rožu in Karavankah ni pohlevnejših duš od Selanov. — Pohlevni in dovzetni so tudi učenci, kar lahko potrdi vsak učitelj, ki je služboval tam. In kar verjeti ne more, da so se pohlevne duše uprle — pritisk je moral biti naravnost strašen. Vedeli so pri c. kr. šolskem svetu in pri deželni vladi, kaj vse počenja učitelj — nemškutar, a ni storila ničesar, dokler se ni ljudstvo zateklo k samopomoči, k šolskemu štrajku. Da bi bilo razburjenje še večje, je vlada razpustila krajni šolski svet in imenovala komisarjem nekega nemškutarja-gozdarja iz — Kajliž. — To je tipična slika, kako postopa vlada pod pritiskom Volkrsata s slov. občino. — Napravi li novi mož konec tem prežalostnim razmeram? Vederemo!

—k— **Nenadna smrt nadučitelja.** V Kragu blizu Šentvida ob Glini je umrl nenadoma nadučitelj Tomaž Kralj, ki je bil obče priljubljen in je služil že čez 30 let. Blag mu spomin!

—k— **Zanimivosti iz Ziljske doline na Koroškem.** V Čajni so priredili letos gozdno veselico, ki ima sedaj — kakor je tu vselej — svoje posledice. Kjer je kaj pograbiti, so povsod vse roke zraven. Nekaj takga se je zgodilo tudi tu in je dalo povod, da sta se sprla župan in podžupan in si predbacivala goljufijo in podobne ljubeznosti. Tako je prišla stvar pred sodnijo. Srečna občina, kjer dajajo prvaki take krasne zglede, ki vzgajajo ljudstvo le k sovraštvu drugega proti drugemu in k neznačajnosti! Poprej sta se tožila neki Hutter in Šöckreiter, bivša načelnika, oziroma namestnika šolskega sveta. Prejšnji župan Fischer se približuje zopet Slovincem, je izpremenil barvo in oblekel slovenski plašč. Morda misli, da ga Slovenci zopet, kakor prvokrat, spravijo na konja. Ali kamaleonov so v Šmarški občini siti. To so isti ljudje, ki so preganjali prejšnjega nadučitelja, da je bil premeščen. Kadar treba komu škodovati, tedaj združujejo ti prijatelji vse moči; med seboj pa so kakor pes in mačka. In po takih ljudeh se daja višja oblast, to je deželni šolski svet, informirati, komandirati — za norca imeti!

—k— **Bištrica na Zili.** Poročajo nam: Dne 1. novembra se je zastrupila v tukajšnji šoli učiteljica ročnih del v Šentjakobu v Rožu, Ludovika Pogličeva, in sicer za-

radi ljubosumnosti. Tukajšnji učitelj J. Pleš je bil že leta njen ljubimec ter bi jo bil imel vzeti v zakon. Prišlo pa je drugače. Pleš se je zaljubil v tukajšnjo učiteljico Weisovo ter dal prvi ljubici pismeno slovo. V razburjenosti pa se je pripeljala Pogličeva na Bistrico, ter zasačila nezvestega pri njegovi drugi ljubici. Nato je izpipla stekleničico lisola in se spravila tako v smrtno nevarnost. Pletlo se je ljubimstvo Pleša in Weisove gotovo dalje časa že pod očmi nadučitelja Tarmana, a ker imajo naši nemškutarski nadučitelji zavezane roke in tudi jezik, gotovo se ta ni upal črhiniti besedice, da bi ne razžalil svojih podrejenec in prišel tako morda ob nemškonalnacionalno milost. To vendar ni izpolnjevanje svojih dolžnosti, ako se molči in mirno gleda: Krajni šolski svet se je odločno zavzel za zadevo ter zahteva, naj se učitelj. Weisova premesti. Pa tudi nadučitelj bi zaslužil, da mu pojasnijo stališče. Kaj bi se v takem slučaju zgodilo s slovenskimi učitelji, vemo, in radovedni smo, kako bo postopal okrajni in deželni šolski svet s temi nemškonalnacionalnimi hailovci!

Splošni vestnik.

Žrtev narodnega učitelja. Za turške vlade so vršili srbski učitelji v turških pokrajinah veliko narodno delo. Vzgjajali so srbsko mladino v narodnem duhu. Pod težkimi razmerami so vse svoje življenje posvetili ljudski vzgoji. Zakaj vedeli so, da le tak narod more zmagati. — Vzor takega učitelja je bil srbski učitelj Aleksander Vulič. Delal je kot narodni učitelj v Nerodimlju blizu Ferizoviča. Turki ga niso radi videli — toda Srbi so imeli pravico do svojih šol in cerkev. Vulič je bil znan daleč okolo kot navdušen Srb, ki je delal med narodom in širil prosveto. Najbolj so ga sovražili Arnavti — največji sovražniki prosvete in kulture. Zato so sklenili, da ga ubijejo. Abdul Šaban, ki je bil znanec Vuličev, je dobil nalogo, da ga naj ubije. Šaban je posetil Vuliča in ga je ustrelil. Ob času, ko se je bližala srbska armada z osvobojenjem, ki ga je Vulič tako željno pričakoval — je umrl ta narodni učitelj, po izdajalcu umorjen. Šaban se je še bahal s svojim dejanjem, toda oblast mu ni ničesar storila. Ko pa so Srbi prišli v Ferizovič, je Šaban pobegnil. Srbom je bilo Vuličev delo znano — zato so sklenili, da zaslede morilca. In res so ga Albanci sami izdali. Našli so ga skritega v neki šumi. Postavili so ga pred vojno sodišče — in takoj so ga obsodili na vislice. Obesli so ga javno na trgu v Ferizoviču za strah vsem onim, ki so morili srbske ljudi. Tako so Srbi maščevali življenje narodnega učitelja, ki mu ni bilo dano, da bi bil zagledal svobodni dan svoje domovine, ki je zanjo toliko delal.

Družba za šolsko higieno je na Dunaju začela s svojimi strokovnimi predavanji, ki so na vsak način jako velikega pomena. Pri otvoritvi je bil navzoč tudi naučni minister Hussarek. Vsakega prijatelja mladine ta akcija gotovo od srca veseli, a kaj pomaga sto in sto takih predavanj, ko pa v praksi le še velja stari izvoženi tir. Ni treba hoditi daleč. Vsak se naj ozre v svojem kraju, pa se prepriča, da bi dejanja bolj koristila nego še tako lepe besede!

Glavna komisija jadranske razstave na Dunaju je imela te dni svojo sejo. Med drugimi je govoril tudi c. kr. namestnik princ Hohenlohe in povdarjal posebno važnost, ki jo ima naša Adria za našo trgovino in promet sploh. Adria je edina žila, ki nas veže s svetovnim morjem. Zato, pravi namestnik, zaslužijo vsi oni, ki se razstave udeležijo kot izložniki in pospeševalci, v resnici ne le pohvale ampak dejanske podpore.

Tolstega knjižnica. Tolstega knjižnico so pričeli sedaj urejati. Knjižnica obsega 13.500 knjig, ki so spravljene v 22 omarah. Največ je seveda ruskih knjig, a med knjigami je tudi 1300 angleških, 800 francoskih, 700 nemških in več knjig v italijanskem, španskem, švedskem poljskem češkem srbskem bolgarskem in japonskem jeziku. Knjig pripovedne vsebine je največ; potem šele knjige o verstvu, filozofiji, pedagogiki, zgodovini, državnem pravu, itd. Mnogo knjig v tujih jezikih je prestav njegovih spisov, saj so njegove knjige od vseh sedaj živečih pisateljev najbolj razširjene po vsem svetu.

Za filateliste. Iz Aten poročajo: Razen posebnih vojnih znamk, ki jih posamezne balkanske države že zdaj uporabljajo, bodo v spomin na vojno izdali skupno vojno poštno znamko, ki bo simbolizirala boj združenih držav.

»Grazer Tagblatt« je Slovincem gotovo najbolj »prijazen« list. Če le more, koga požre. Pred časom so v Trstu Slovinci zahtevali meščansko šolo, ki jim tudi po vseh postavah gre. Ne priznava pa tega »Grazer Tagblatt«, in njegov do-

pisnik iz Trsta se dne 23. oktobra strašno huduje čez »windische Schulforderungen«. Za par Nemcev v Bosni že hočejo srednje šole in kdo ve še kaj. Par tisoč Nemcev v tem ali onem slovenskem kraju pa dosežejo vse. Nam nič, oni vse, to je njih stara taktika.

Dunajski župan je strasten nemški nacionalec. Ne samo, da zapira češke šole na Dunaju, dela tudi za nemški Schulverein. Med mestnimi uradniki se je na njegovo zahtevo ustanovila posebna podružnica Schulvereina. Tudi podružnica Südmarke se snuje.

Vsi šolski zavodi Družbe sv. C. in M. štejejo začetkom leta 1912/13 ogromno število 3672 otrok; to je okrog 500 več od lani.

Učne podpore za uradniške in učiteljske otroke. V zadnji seji upravnega sveta je »Prvo splošno uradniško društvo avstro-ogrske monarhije« dovolilo take podpore v skupnem znesku 54.980 K, od katerih odpade na učiteljstvo 31.180 K. — Zdraviliške podpore so znašale v tekočem letu 25.000 K, ustanove za učence do srede oktobra t. l. 9000 K in druge podpore 17.000 K. V humanitarne svrhe sploh je bilo od začetka društvenega poslovanja do sedaj izdanih 3.200.000 kron. Društvo uvaža žalostno stanje učiteljstva, zato mu naklanja izdatne podpore.

Bolgari in Srbi. Sedaj, ko bijejo naši bratje Srbi in Bolgari na Balkanu ljut boj za svobodo in vero, je dobro, da kaj več zvedemo o naših bratih Srbih in Bolgarih. »Bolgarija in Srbija« je knjiga, ki je izšla pred leti v Družbi sv. Moharja v Celovcu, in v tej knjigi nam vzorni pisatelj in zgodovinar profesor Vrhovec jako poljudno popisuje ozemlje, ljudstvo, običaje in gospodarske razmere bratskih nam narodov. Najtopleje torej priporočamo knjigo »Bolgarijo in Srbijo« vsem bralcem, ki se zanimajo za naše brate na jugu. Knjiga se dobiva jako poceni v zalogi Družbe sv. Moharja v Celovcu. Cena 90 vinarjev, po pošti 1 K.

Krajevna imena na Balkanu. V poročilih z balkanskih bojišč prihajajo na svetlo krajevna imena, kakršna se nahajajo tudi na Slovenskem, in sicer ali prav taka ali podobna. Na primer: Hum, Podgorica, Plave, Stara Zagora, Slivno, Staroselo, Lokvica, Golobrd, Senica, Kozani, Skoplje, Peč, Reka, Bistrica (reka). Vzklikniti moramo ponovno: En je rod, ki prebiva od italijanske meje do Carigrada!

Za Alfireviča. Absolvirani učiteljskičnik Alfirevič, ki je zaradi Jukičevega atentata v preiškovalnem zaporu in pride pred celovško poroto, je prosil svojo domovno občino Obrovac v Dalmaciji za denarno podporo, da si najame zagovornika. Občina, ki je v srbskih rokah, je prošnjo odklonila. Ni najmanjšega dvoma, da bo hrvaško rodoljubje storilo za bednega mladeniča tisto, kar domovna občina ni mogla storiti.

Češko Sokolstvo za ranjene balkanske brate. Češko Sokolstvo je za ranjene balkanske brate uvedlo zbirko in je v prvem tednu nabralo in odposlalo na pristojno mesto ogromno vsoto 150.000 K. To je pač brezprimerna ljubezen pravega bratstva, ki jo je možno samo Sokolstvo!

Slovenski jug na Balkan. V Zagrebu so nabrali za trpeče balkanske brate do sobote znesek K 4.258,92, v Trstu kron 36.918, v Splitu 30.000, v Dubrovniku 26.000, v Ljubljani 23.000, na Reki in Sušaku 16.484, v Osijeku 14.259, v Zadru 14.440 K.

Smrt rodoljubnega srbskega mecena. V Sarajevu je umrl znani Vasa Kraljevič, ki je zapustil srbskemu društvu »Prosveta« vse svoje imetje v znesku 1 in pol milijona kron. Od tega dobi srbsko učiteljstvo pol milijona. — Kdaj dobi slovensko učiteljstvo Kraljeviču enakega mecena?

Torej vendar! Zagrebški župan in več vseučiliških profesorjev je podvzelo najodločnejše korake, da se napravi konec barbarski Cuvajevi prepovedi za nabiranje prispevkov balkanskemu Rdečemu križu. Njihovo prizadevanje je uspelo in izdano je tozadevno dovoljenje, ki pa tudi nosi znak cuvajizma: za pobiranje darov je namreč določen rok 60 dni, a tudi to le za Zagreb in pod policijskim nadzorstvom. — Sestavil se je takoj poseben meščanski odbor ter so mestni občinski svetniki sami takoj darovali 1000 kron.

Nemški časopisi, posebno pa še nemški ilustrovani listi kar tekmujejo med seboj, kateri bo bolj zasramoval južnoslovenske narode. Jugoslovani so jim le ušivi narodi, ovčji tatovi, tolovaji itd. Norčujejo se iz njihovih kraljev in junakov ter na najnesramnejši način sramote vse Jugoslovane. Če je v Slovincih še kaj narodnega ponosa, se morajo s studom obrniti od teh kloak nemške »kulture«. Čehi so pričeli energično akcijo zoper sramotilce junaških Jugoslovancov in mi Slovenci, ali še bomo nadalje podpirali naše in naših najožijih bratov zasramovalce?! Več pisati ne smemo, ker bi nas državno pravdnštvo za-

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolsim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke! Postrežba točna!

plenilo. Podpirajmo pa in razširjajmo naš edini slovenski ilustrirani časopis, »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Kot odgovor na nesramnosti nemških ilustriranih listov zahtevamo vsepovsod le »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Naroden škandal je, da imajo nemške ilustrovane liste, edinega slovenskega pa ne. Če si naroče vsi tisti Slovenci »Slovenski Ilustrovani Tednik«, ki so naročeni na razne obskurne neške ilustracije, se bo mogel »Slovenski Ilustrovani Tednik« še bolj razviti. Ne negujmo torej tujih gadov temveč podpirajmo svoje liste. Prosimo in pozivamo slovensko učiteljstvo, da naj razširja »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Opozorjajte ljudstvo nanj ter zahtevajte po vseh gostilnah i. dr. ta naš edini slovenski ilustrovani tednik.

Novo sredstvo proti jetiki je izumil berlinski zdravnik dr. Friderik Triedmann, ki je o tem te dni predaval v berlinski medicinski družbi. Baje je uspešno injiciral 682 oseb. Pri predavanju navzoči zdravniki so pa izjavili, da svare pred prevelikimi pričakovanji.

Razgled po šolskem svetu.

— **Konvikt za ubožne dijake.** Mostarski župan Muj aga Komadina je na lastne stroške sezidal zavod za ubožne dijake s stroškom 70.000 kron. V konvikt je sprejel 40 gojencev, ki jih sam na svoje stroške šola in z vsem potrebnim preskrbuje. Vzdrževanje zavoda ga bo stalo vsako leto do 30.000 kron. V zavodu so tudi trije njegovi sinovi-dijaki, ki nimajo pred drugimi gojenci nobene prednosti.

— **Gimnazijski profesor — vohun.** Pri Nedyki je aretirala vojaška patrolja gimnazijskega profesorja Nizia iz Stanislava.

— **Šola za otroke dalmatinskih svetilničarjev** in ponesrečenih mornarjev z internatom namerava v Zadru otvoriti Avstrijsko mornariško društvo.

— **Za tujski promet v šolah.** Na Holandskem dajo šolskim otrokom v roko knjižico: »Naše dolžnosti napram tujcem«. To knjižico hero in razlagajo otrokom v šolah.

— **Češka šolska Matica** je izdala tekom 30 let za šolstvo 15.702.665 K 31 v. Ustanovila je 80 otroških vrtcev, 106 ljudskih šol, 6 gimnazij, 4 realke, 1 realno gimnazijo, 1 trgovsko akademijo, 1 učiteljsko, 2 meščanske šole. Mnogo teh je seveda sedaj v državni ali deželni upravi.

— **Doktorji trgovskih ved.** Z Dunaja poročajo: Služateli dunajske eksportne akademije so sklenili obrniti se na ravnateljstvo tega zavoda in pa na trgovsko ministrstvo, naj se prizna temu zavodu visokošolski značaj in naj se uvede doktorat trgovskih ved.

— **Izgnani dijaki.** Cuvaj je dal nekaj dijakov zapreti, ker so bojda hoteli Jukiča osvoboditi iz ječe. Uvedla se je proti njim najstrožja preiskava, ki jim pa najmanjše krivde ni mogla dokazati. Zato so jih spustili na svobodo. Seveda pa ni pri tem ostalo, marveč se je takoj za njimi poslal policijski odlok, s katerim se kot »nezanesljivi elementi« za pet let izženejo iz Zagreba. Za spremstvo je vsak dijak dobil orožnika, ki ga je odvedel v domačo občino. Tako je Cuvaj zopet uničil 15 novih mladih eksistenc, ki — večinoma srednješolci — ne bodo mogli dokončati svojih študij.

— **Bulgarski študentje iz Pariza** so dospeli v Sofijo. Kakih 200 jih je. Navdušeni so dospeli v domovino boriti se za svobodo Balkancev. Neki bulgarski dijak Popov je bil pozvan pod zastavo. Imel je promovirati. Na univerzi v Parizu je povedal, da mora oditi. Dekan univerze je hitro telegrafično poklical profesorje, ki so bili izven Pariza. Popov je napravil izpit, je promoviral in šel domov na bojno polje.

— **Slovenska šola v Ameriki.** Kakor iz Amerike poročajo, zidajo v Clevelandu, Ohio, slovensko šolo sv. Vida. Letos se je vpisalo v slovenski šolski pouk 700 otrok, tako da jim prostora nedostaja. Ameriški Slovenci, ki so ostali verni sinovi svoje domovine, se veselo, da bo ponosno slovensko šolsko poslopje do pomladi že popolnoma dodelano.

— **Tečaj za analfabeete v Zagrebu.** Ne sicer ravno veselo vest o teh tečajih objavljajo hrvaški listi. Bolje bi bilo, da bi jih ne bilo treba. V samem Zagrebu je baje še do 10.000 analfabetov. Zagrebški vseučiliški dijaki in učitelji opravljajo že par let prav v resnici hvalevredno domoljubno narodno delo in poučujejo ljudstvo v branju. Poučujejo po vseh zagrebških ljudskih šolah, in sicer prav v velikem obsegu. Za take delavce na narodnem polju je to najboljša šola, da spoznajo narod in njegove potrebe.

Raznoterosti.

× **Razkošnost ameriških milijonarjev.** Najsijajnejša svečanost te sezone v sestajališču ameriške plutokracije, v Newportu, je bila brez dvoma bajna veselica soproge milijonarja Vanderbilta pod imenom »Vzhodna noč«. Veselica se je vršila v prekrasem dvorcu »Beaulieu«. Štiri-sto gostov je došlo na gostijo v orientalskih oblačilih. Notranjost dvorca je bila vsa predelana in okrašena po orientalskem načinu sredi tisočev električnih svetilk. Dame so imele na nogah z zlatom pretkane čevlje in okrašene z dragim kamenjem. Vrednost dragocenosti, ki so jih dame oni večer na sebi imele, je presegala deset milijonov dolarjev. Vanderbiltova je priredila za svoje goste tudi posebno iznenađenje. Na prostorni livadi sredi svojega parka je dala postaviti popolnoma opremljen gledališki oder ter za večer naročila iz Novega Jorka posebno operetno osobje. Ta »šala« jo je veljala 50.000 K. Kotilonski darovi so bili iz Indije, Perzije in drugih orientalskih dežel, a na vsakem je bilo vrezano Vanderbiltovo ime z datumom svečanosti. Za same darove je izdala Vanderbiltova 300.000 kron. Vsa svečanost je veljala okolo 800.000 K. Gostje so bili skupaj od 10. ure zvečer do 6. ure jutraj.

Slovanskim otrokom — slovanske šole.

Povodom barbarskega postopanja dunajskega župana proti češkim šolam na Dunaju, je izdala Zveza slovenskega učiteljstva v Avstriji sledečo resolucijo: Zveza slovenskega učiteljstva v Avstriji izreka svoje najgloblje ogorčenje nad nasiljem, kakršnega izvršujejo avstrijski Nemci nad šolstvom slovenskih manjšin, kakor tudi nad načinom, s kakršnim se bojuje kulturni (?) boj Nemštva proti Slovanom v tej državi. To, kar dela dunajski rotovž z zasebnimi šolami češke dunajske manjšine, ni več narodnost in kulturni boj, to je prava besnost civiliziranega naroda nevrédna. Zastopniki Zveze slovenskega učiteljstva v Avstriji so pregledali stavbo češke šole. Komenskega v III. okraju, ki je danes na ukaz dunajskega magistrata zaprta, in prepričali so se na svoje lastne oči, da so očitki o nezadostnosti in nesposobnosti tega poslopja napram šolskim učiteljem, popolnoma prazni in da zaslужijo le za zastor nacionalne besnosti proti vsemu, kar je slovenskega, smatrajo tudi za svojo dolžnost kot reprezentantje največje učiteljske organizacije v tej državi, da odkrito izrazijo svoje mnenje pred celo slovansko javnostjo. Zveza slovenskega učiteljstva v Avstriji prosi vse poslance vseh slovanskih narodov v držav-

nem zboru, naj z vsemi svojimi močmi delujejo za to, da se napravi tem neznosnim razmeram konec, da ne bi bilo dunajskim Čehom branjeno ustanavljati šole svojega jezika, pravica, katera jim neodvratno pripada kot avtonomni narodni veji na Dolenjem Avstrijskem, kakor tudi po § 19 drž. ustanov. zakona iz leta 1867. — Zveza slovenskega učiteljstva v Avstriji. — M. Hajny, predsednik; Peter Skalicky, I. podpredsednik; Stan. Nowak, II. podpredsednik; Marian Jakymovskij, III. podpredsednik; Josef Závada, tajnik; Ivan Strouskyj, blagajnik.

Listnica uredništva: F. V. na D.: Porabimo v prihodnji številki. Glede na naročnino vprašajte naše upravništvo.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met. (dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cečila kanafasa, flanelc, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorca blaga zastoj in franko.

SUKNO in modno blago za gospode in gospe priporočaj izvorna hiša **ZEPHIRE** Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem. Vzorca na željo franko. Zelo zmerne cene. Na željo dam tu izgotoviti gosposke obleke.

J. Jax

Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.

Pletilni stroji.

Jubilejska samopomoč.

Društveniki so lahko učitelji, njihove žene in učiteljice. Za sprejem se je zglasiti pri načelniku (zdaj nadučitelj Fran Ks. Trošt na Igu pod Ljubljano).

V društvo se sprejemajo le oni, ki še niso stari nad 45 let.

Pristopnina se ravna po starostnih letih in sicer od 20 do 25 let 2 K 50 h, od 25 do 30 let 5 K, od 30 do 35 let 10 K, od 35 do 40 let 15 K, od 40 do 45 let 20 K, poleg tega še 2 K za prvi smrtni slučaj in 1 K vpisnine. Letno se plača za rezervni fond 2 K, ki je znašal konec X. upravne dobe 6179 K 98 h.

Po društvenikovi smrti izplača načelnikstvo takoj zakonitim dedičem tolikokrat po 2 K, kolikor je društvenikov. Po smrti društvenika plačajo drugi društveniki po 2 K za nadaljni slučaj smrti.

Gorica Ivančič in Kurinčič

modna in manufakturna trgovina.

Gosposka ulica 11.
(V. G. Carducci.)

Usojava se naznanjati uglednemu učiteljstvu posebno g. učiteljicam ročnih del, da sva založila vse potrebščine za vezenje in ročna dela. Z ozirom na to, da sva sklenila dati primeren popust v prid učiteljskim dobrodelnim namenom, se nadejava mnogih cenj. naročil. Obenem se dovoljujeva opozarjati p. n. ugledno učiteljstvo na krasne novosti jesenskega in zimskega modnega blaga za ženske in moške obleke. Vzorca poštnine prosto proti vrnitvi. Priporočava se uglednemu učiteljstvu za blagohotno naklonjenost ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Ivančič & Kurinčič.